

Ynsan ruhundan habar

Category: Kitapcy, Psihologiya, Sözler

написано kitapcy | 21 января, 2025

Ynsan ruhundan habar YNSAN RUHUNDAN HABAR

Men, Belent Tañrynyň bereketli dergähinden daşlanyp kowlan
Şeýtanyň şerinden gaçyp, Allatagala sygynyaryn.

Belent Tañrynyň çäksiz Mähriban (we) möçbersiz ady bilen,
başlaýaryn men bu işi.

Ruh hakda Gurhanyň SEÝIR süresinde, şeýle-de Töwratda, Injilde
we beýleki asmany kitaplarda aýdylýar. Ruh ~ geljegi bar
zatdyr. Özi hem Allanyň emri bilen peýda bolandyr. Allanyň
ýaradan zatlary iki bölege bölünýär. Biri ~ maddasyz zatlar.
Ikinjisi ~ maddasy bar zatlar.

Ruhuň hilleri iki zeýilli bolýar.

Olaryň biri RUHUL-SOLTANY, ikinjisine RUHUL-HAYWANY diýilýär.
Ruh adamynyň bedeninden aýrylyp hem ýene gelip bilyär.
Adamynyň jany ruhul-haywana girmeyär. Ýaman işi edýän jan
ondan ruhuň razylygyna ýa närazylygyna garamazdan, bir işi
edýär. Janyň şol eden ýaman işiniň soñunyň oýlanyşygy bolmaly.
Soñuny garaman edilen iş, iş eden bedeni demir syhyň ujuna
mündürýär. Hemiseki wagtlar jeza agyr bolanda, günükäri demir
naýzanyň üstünde oturdar ekenler. Naýza dürtülen adam naýzanyň
üstünde tizden sakyrdamaga başlaýar. Ol sakyrdap oturşyna-da
ölýär. Soñuny saýyladyk işleriň ahyry şeýle guitarýar. Jezanyň
çekilişi iki hilidir. Biri bedeni, ýagny, eýesi dirikä çekýär.
Şonda adam özünüň dünýä bolan garaýsyny ýitirýär. Onun haly
peselyär. Gamgynlyk dumany serine urýar. Gijeler jan eýesi

ýatanda, ruh gezelenje çyksa, abat ýerde görünmeýär. Ýa-ha suwa gark bolup barýar, ýa-da batga batýar. Şeýlelikde, ruh bilen jan gamgynlygy paýlaşýar. Ruh ýok bolup gitmeýär. Beden harap bolsa-da, ruh haraplykdan amandyr. Diňe bedene bolan täsiri tamamlanýar. Ruhuň jaýy adamyň ýüregidir. ýürek bolsa adamyň eýesidir. Ruh heýkelden çyksa, sakçy perişdeler ony yzyna goýbermeseler adam wepat bolýar. Bu ýagdaý diňe perişdeleriň RUHY saklamagy bile amala aşanok. Şertleri bar. Her bir adamyn adyna ýazgy bar. Onda kimiň haçan dünýeden gaýtmalydygy beýan edilýär. Adam nesibesine görä öljek bolsa, onuň ýapraby saralyp başlaýar. Saralyp ýetjek derejesine ýetende, ýaprak sapagyndan tänýär. ýere gaçn badyna-da adam wepat bolýar. Adamyň akly, jany we ýüregi üçüsü onuň pyglynyň başlanýan ýeridir. YLHAM diýen täsirli, göze görünmeýän PYGYL hem bar. Işıň adama başartmadık ýerinde, bir adamy ölümdeñ gutarmaly ýerinde, adamyň öz akly, jany we kalby hemise ýagdaýdan baş alyp çykmaýar. ýyldyrym çaltlygynda atylan okdan sowulmaly ýerler bar. Şonda Taňrytagala bendesiniň ýüregine ýetişiklilik pyglyny salýar. Musa keliýmiň (a.s) kakasynyň zamanasynda Pyrgun kapyryň "MEN TAŇRYÑYZDÝRYN!" diýip BENI-YSRAYYLLARY Müsürde horlaýan wagtlary, palçylar pal atyp, münejimler gurra taşlap: "Seniň şäheriňde bir oglan dünýä injek. Şol oglan ahyry seniň başyňy iýjek?" diýärler. Pyrgun kapyr hemme erkek göbeklini şäherden hol beýlæk çykarýar. Özi hem şol ýerde. Netijede, ýetmiş müñ erkek oglanjygy öldürýär. Musanyň kakasy Taaryh, Pyrgunyň baş weziriniň biri. Ol Pyrgunyň ýanynda iň bir ynamly adam. Pyrgun oña: "Sen o şähere baryp, pylan işi bitirip gel" diýär. Taaryh Müsure gelýär-de, işini bitiryär. ýolugra: "Öýüme bir aýlanaýyn-la" diýip, aýalynyň ýayna barýar. Hal-ahwal soraşýar. Töwerek aýallary munuň gelmegini gaty bir geň zat hasaplap, daşyna ýygnanýarlar. Bolsa-da, ol bende ugur tapyp, aýalyna ýanaşýar. Musanyň RUHY enesine geçýär. Musanyň kakasy gaýdyp täze barlan şähercä ýetýär. Bir günden bir gün Musa keliým (a.s) dünýä inýär. Gurrandazlar her gün ençe gezek gurra taşlaýarlar. Gymyldy bolsa aňlaýarlar. Palçylar pal atýarlar. Täleyçiler täleý garap, hemmesi biragyzdan: "Seniň soňuňa çykjak oglan

dünýä indi" diýýärler. Musanyň enesi oglunuň öýünden äkidip, bir gowaga salýar. Gijeler gidip emdirýär. Musa barmagyny sorýar, dem alýar. Emma barlag ýiti. Bu çaganyň haýsy köçededigini bilyärler. Öýleri bir ýanyndan dökmäge başlaýarlar. Şonda Musanyň ejesi näderini bilmän aljyranda, Allatagala onuň ýüregine YLHAM salýar. Ene gyzy Merýem bilen Musany pagta dolap sandyga salýar, içine suw girmez ýaly edip, Nil derýasyna atýarlar. Merýem derýanyň gyrasy biken sandygy yzarlaýar. Sandyk Pyrgunyň köşgüne sowulýan kanal bilen akyp, Pyrgunyň aýaly Asyýanyň suw alýan ýerine barýar. Ahyrda Pyrgun ony ogullyga alýar.

Dirilik, bu ~ göze görünmeýän zatlaryň hataryndadır. Ölüm hem şonuň ýalydýr. Magtymguly atamyz "Ölmek hak, dirilmek hakdyr" diýmeyärmi näme?!

Heýkeliň diriliginı owazy, hereketi, ylymy, islegi, sungaty esasynda bilip bolýar. Musulman dünýäsinde şeýle hekaýat bar. Ierusalimdäki Akça metjidi salynýan wagty, şol zamana adamlaryň şol metjidi Allatagalanyň islegine görä salmagy başarmandyrlar. Şonun üçin Hudaýtagala JYNLARY, DÖWLERİ, PERILERI iş tartypdýr. Olaryň patyşalaryny, aksakgallaryny Süleyman pygambere boýun edip, nökerlerini jemläp, metjitde işlemegi, her hili suratlar çekmegini, owadan nagyşlary salmagy we iň agyry-da deñizleriň aşagyndaky gymmatbaha daşlary tapmagy buýrupdýr. Jynlar toparyny kem-kemden pugta işledip başlaýarlar. Sebäbi Süleyman pygamberiň öler wagty golaýlapdýr. Soñabaka jynlary halys ýatyrmış işledýärler. Olar gyrylýar. Şol wagt metjit ýetişmäňkä, Süleyman tamam bolýar. Muny jynlara duýdurman gizläp, ýerine agaçdan Süleyman ýasap, her gün ir bilen kabulhananyň agzyndan görnüp geçilýän ýerde dikýärler. Jynlar ir bilen agaçdan Süleymanyň öñünden geçse, o ýerde ölüdigini Alla tarapyn aňmandyrlar. Allatagala sary garynjalar: "Agaç Süleymany iýin!" diýip, höküm edýär. Garynjalar sanlyja günde agaç pygamberi iýýärler. Allatagala şemala: "Ýa şemal, ýyk şol agaç pygamberi!" diýýär. Jynlar ir bilen salamlaşyp geçip durkalar, birden agaçdan Süleyman ommalyp gidýär. Muny gören jyn, döw, periler çar ýana dagap gidýärler. Diri zatda hökman owaz, hereket bolaýmaly. Bu

nyşanlar bolmangoň, agaçdan suraty çekilen Süleýman ýykylýar. Eger Heýkelde Ruh bolmasa, onda ynsanda garyşyk eserler, ýagny her hili üýtgeşik pygullar sadyr bolmaz.

Ruh bedende bolanda, adamda diriligiň nyşanlary peýda bolýar. Jemläp aýdylanda, ruh adamynyň ikinji diriligidir. Ruhuň baş haly bardyr.

Onuň ýok wagty bu mesele hakda Allatagala şeýle diýipdir:

"Ynsana wagtlardan bir wagt geldi, ol şol wagt palçyk bolup ýatyrdy".

Ruhuň ruhlar äleminde ýüze çykmagy.

Ruhlar jesetlerden iki müň ýyl oval ýaradyllypdyr.

Bu ýyl hasaby şol planetanyň hasaby bilen her bir günü biziň bir müň ýylymyzdyr. Müň ýyly güne aýlap, günü hem biziň 1000 ýylymyza zarg etmeli ~ öwürmeli. Şonda näçe million ýa milliard wagt-gün emele geler?...

Ruhuň bedene bolan baglanyşykly wagty.

Allatagala aýdyldyr:

"Men dem sürdüm (ÜFLEDIM) ruhuny, ynsanyň palçykdan jesedine".

Ruhuň bedenden aýrylýan halaty hakda Allatagala aýdan:

"Her bir jan eýesi, ölümni dadar".

Ruhuň jesede gaýtarylyp girizilmek halaty barada Allatagala aýdypdyr:

"Biz owalky bolşy ýaly, ruhy bedene tizden gaýtararys".

Ruhuň haly bilen baglanyşykly ýene-de käbir zatlary aýdasymyz gelýär.

Ruhuň jesede bolan baglanyşygynyň peýdasy – aýyby älemlerde we nazarýetiň çäginde bolan zatlary akyl, göz we eşitmek ýaly esbaplar bilen kemalyýetli bilmekligi kesp etmek üçindir.

Ruhuň bedene ~ jesede girmeginiň peýdasy ~ onuň Allatagalanyň sungatyny, tobany kabul edijiliginı, YRGAL berijiliginı kime ýalkamak üçin, birnäçelerine ryswalyk üçindir. Kyýamatda-da dowzaha salmak üçin köp zat, uly orun... berýändir. Magtymguly "GARYP, SEN ÝYGLAMA ŞIR DEK BOLAR SEN" diýlen sözleri ýöne

ýere aýdanok. Çünkü, Muhammet aleýhissalam:

"Garyplyk, soňy şatlykdyr. Bir adam garyp bolsa we şol garyplygyna şükür etse, şonda kyýamat günü ol garyp jenneti bolar. Eger-de iliňki bolup dur, biziňkä bolanok diýen ýaly samahylla başlasa, oňa garyplykdan magşarda peýda ýok" diýen.

Ruhuň jesetden aýrylmagyndaky peýdasy ~ dirilikde, barlykda ruhun jeset bilen söhbetdeşliginde emele gelen nejis zatlardan ruhuň arassalanmagyna peýda edýär. Görde jeset çüýreýär. Ähli halal-haram iýen-içen zatlary bedene siňende peýda bolan haramlyklar, hapalyklar ýok bolup gidýär. Ruh arassalyga çykýar. Ýone weli, ruh jeset eränden soň, rahatmyka beri? Eger jesediň eýesi bolan adam arassa adamlardan bolsa, elbetde ruha ýetýän paý, jennetde, ýa käbeýhanada ýa obalarynyň golaýyndaky öwlüýälerde uçup-gonup ýörmek miýesser edýär. Emma jesediň eýesi haramhor bolsa, elbetde, ruha dynçlyk ýok.

Bu HALAL bolmalydygyny aňladýar. Alla, bendä bolan bergiňi tiz üzmeli. Şonda saňa saýaly baglar garaşýar. Eger-de zandyýamanlyk etseň, onda saňa GÜNÄDEN ýasalan daglar garaşýar.

Ruhuň älemler dünýäsi. Allatagala ruhy älemleri ON SEKIZ müň edip ýaratdy diýilýär. Muňa garamazdan, Hudaýtagala älemleri san taýdan gysgaldyp, ikä bölüpdir. Olar haýsylar? Birinjisi ~ EMR-ÄLEMI. Ikinjisi ~ HAL-ÄLEMI.

"Emr" sözi arap sözlerinden bolup, biziň hakyky ene dilimiz ýaly ulanylyp başlapdyr. "Halk" we "Emr" diýen şerapatly sözler iki kysymdan ybarat bolup, biri ÄLEMÜL-EMR, beýlekisi-de ÄLEMÜL-HALKDYR.

► ÄLEMÜL-EMR NÄME?

Älemül-emr hem iki kysyma bölünýär:

Biri ASLY, MADDASY bolmadyk zatlar. Ikinjisi asly nämedir bir maddadan alnan zatlar. Ikisi hem Allatagalanyň "KÜN!" ("BOL!") diýen emri bilen dörän zatlar.

Allatagala owwalyýat-ululyklara "KÜN!" diýipdir. Olar bolupdyrlar. "OW ALÝÝAT diýen sözünden gelip çykýan many ~ İÑ

ILKI ÝARADYLAN ZATLAR" diýmekdir. Şol iñ ilki, ýagny, owal ýaradylan zatlaryň alnan maddasy ýok. "Ululyklar" diýeni, maddasız dörän jisimlerdir. Olar ~ RUHDAN, AKYLDAN, GALAMDAN (Allanyň galamyndan), LOWUHDAN (ykbal depderinden), ARSDAN, KÜRSDEN, JENNETDEN, DOWZAHDAN ybaratdyr. Bu uly jisimler, hemişelik ýaradylan. Hiç wagt ýok bolup gitmeyärler. RUHA PERİŞDELER hem girýändir.

"Eý Muhammet (s.a.w), men seni (seniň ruhun aslyny ~ ilki nury, ondan jöwheri) ilki ýaratdym. Senden, aslyňdan hiç zat ýokdy. Janly zatlardan ilki ýaradylan zat – ruhdur"

Emma muňa garamazdan, akyl ilki ýaradylan diýilýär. Bu sözi-de arka atyp, käbir ýetişen alymlar, GALAM-dyr diýipdirler. Bu üçüsiniň öz ýorgudy bar.

Ruhuň ilki ýaradylanyna şaýatlyk ~ ruh ähli janly zatlarda owal ýaradylan. Galam, jansyz zatlarda owal ýaradylan. Akyl janly zatlarda mesgen tutan. AKYL ilki ýaradylan diýlip, üç ýorgudy bir ýere getirilýär. Sebäbi-de bu üç sözi owal Taňry-Tebärek aýdan. Onsoň üçden birini-de ýalana çykaryp bolanok.

Dünýä giňişligini Alladan özge akly bar zatlar kesgitläp bilmediler. Dünýä giňişliginde bar zatlary, görünsin ýa görünmesin, owal-a Kuranyň, Töwratyň, Injiliň we Zeburyň we 114 kitabıň üsti bilen bilinýär. Şeýle bolsa-da, kitaba ten bermeýän jisimler hem bar. Hudaýa ynanmaýan peläketler ol jisimlerden, akyl ýetirmek usuly bilen dünýäni kesgitläpdirlər. Dogry, akyl ýetirmek diýlen zat, Alladan yüz döndermek däl ahyry. Musulman alymlary Muhammet Horezmi, Mürze Ulugbek ýaly, Abu Reýhan Biruny ýaly adamlar uly açıslary edipdirler.

Italiýadaky Jordano Bruno ýaly, Marks, Engels, Lenin, Stalin ýaly hudaýsyzlara pähim nazarlarymy uzadýaryn. Olar dünýäni baş zadyň ýardamy bilen kesgitläpdirlər. Hawa, şol baş zat:

- eşitmek;
- ys almak;
- tagam bilmek;
- ten duýgulary;

– görmek.

Bu baş esbap bolmasa, ýa olardan biri, ikisi kem bolsa, adam hakyky alym bolup bilmeýär. Adam çagalary şu baş zadyň ýardamy bilen dünýä akyl ýetirmegiň esaplaryny ~ gurallaryny döredenler. Häzirki zaman MÜNEJJIM ylmyndaky birnäçe gurallaryň gözbaşy şolardyr. Allatagala AKYL bilen asmanlara aralaşarsyñz diýip, Kuranda Rahman süresinde aýdypdyr. Allatagala:

"Siz, eý adam ogullary we gyzlary ýeriň, asmana degişli her künjeklerine bararsyñz" diýipdir. Onsoň gep tamam bolýar ahyry.

► ÄLEMÜL-AHYRET NÄME?

Ähli janly zatlaryň jemyglaşyk günü. AHYRET günüdür. Janly zadyň ahyry, soňy gelýär. "Kyýamat" nämedir? Allatagalanyň "TURUŇ!" diýen hökmi bilen hemme janly-jandaryň jesedi direlyär. Jan tene girýär. RUH jesede girýär. Hemmeler TURÝARLAR. ŞOL TURUŞLYGA "K Y Ý A M" ýa-da " K Y Ý A M A T" diýilýär.

Adam bir zady almak islese onuň eli derrew uzap başlaýar. El, barmaklar eýesiniň islänini edip başlaýar. Kim ony herekete getirýän zat? Elbetde, bir güýç bar. Ol ~ belli zat. Şol bir zada uzan eli özüň uzadandyryn diýme?! Gowy pikir ber-de uzat, aýyr! Özüň uzadanyňda el uzaýan bolsa, keselli, doňan eli uzat-da hany. Ol näme uzanok-la? Sebäbi, ony saklaýan zat ~ güýç bar. Ol güýje Allatagala diýilýär.

► ÄLEMÜL-HALK NÄME?

Allatagalanyň bir zady, başga bir zatdan alyp ýaratmagyna ÄLEMÜL-HALK diýilýär.

HALK ~ MAHLUK diýmekdir. Mahluk diýmek bolsa ÝARADYLAN, DÖREDILEN zatlar diýmekdir. Adamzat hem şol mahluk diýlen zada girýär. Käbir adam birine göwni ýetmese: "Ol-a bie mahluk ekeni" diýýär. Hamana diýersiň, mahluk diýilýän zat, başga bir erbet zady aňladýan ýaly duýguda düşünýär. Beýle däl.

Älemül-halk ýa älemül-dünýä diýlen tagbir asmany kitaplardan başga-da ylmy ýollaryň üsti bilen kesgitlenýär. Dünýä giňiňligine we ondaky janly, jansyz zatlara akyl ýetirilende, adamzatdan başga bir görünmeýän, gizlin, güýçli zadyň barlygyny akyl eýeleri bireýýäm kesgitlediler. Dünýä gurulup alymlar dünýäniň maddasyny, gurluşyny, binasyny... anykladylar. Ýer togalak diýlende, birwagtky adamlar ölüüpdirler. "Ýer aýlanýar" diýeni oda atypdyrlar. Ony kapyr diýip yylan edipdirler. Şol wagtlar hem Injil bar. Töwrat bar. Ol kitaplara düşünen, manysyny doly bilyän kän bolan. Emma ol adygan inhjilhonlaryň, töwrathonlaryň eden we etdiren işlerini synlanyňda weli, olaryň şol kitaplary çuňñur bilmändikleri ýüze çykýar.

Günüň, Aýyň we Ýeriň hereketiniň barlygyny, olaryň tizlik mukdarlaryny, Aýyň, Günüň tutuljak wagtlaryny kesgitlän adamlar butparaz, otparaz adamlaryň gazabyna giriftat bolupdyrlar. Emma musulman ýa butparaz, parhy ýok, olar hakykaty subut edup, ýitmejek yzlary goýup gidipdirler.

Hristianlardan Gegel ýaly Allatagala bardyr diýen adamlar hakykatyň eýeleridir. Şol sanda olardan has aňynda asly turkmen bolan, ÝAWAA-nyň neslinden EFLAATUN (Platon) ýaly adamlar Allany tassyk edipdirler.(turkmen? – t.b.) Eflatun, dil baradaky meselede: "Dil Hudaý tarapyndyr" diýipdir. Emma ony masgaraların hem az bolmandyr.

Biz size dini nukdaý nazary bilen ynsan ruhundan habar berdik. Türkmenler bu babatdaky dini ynanja uýup, ruhy belentlige ýetipdirler.

Aslyna aň ýetiren turkmen Ýaradan şükür etmeli. Her bir millete Oguz han ýaly serkerdeleriň nesli bolmak ýetdirmändir. Dünýä taryhynda batyr, agzybir, oýlanyşykly, sarpaly saýylan turkmenler şol wagtky syýasy we jemgyýetçilik ösuslerine öz täsirlerini ýetiripdirler. Özünü bilen serkerde ýa patışalar turkmenlerden görelde alypdyrlar. Ähli turkmeniň atasy hezreti TÜRK-iň agtygy Abdylla, emma ZÜLKARNEYIN ady bilen meşhur kişini köpimiz bilmeýärис. (Soňky Zulkarnaýyn ~ Aleksandr Makedonskiý atly butparazdyr hem-de eždadymyzyň adyny töänlik bilen alandy). Ol Allanyň emri bilen Ýeriň yüzüne aýlanyp,

otsuz, jaýsyz, eþiksiz, ýalaňaç adamlara jaý salmagy, ot ýakmagy, geýmegini, mata dokamagy... öwredipdir. Ozalky ZULKARNEÝIN-iň türkmenligini bilesi gelen adam KÄF (KHF) süresine seretse, oňa göz ýetirer.

Ol ýalan sözlemeýär. Şonuň üçin Kurana giren her bir mesele şeksiz, şübhесiz dogrudır.

Amerikany Kolumb açdy diýýärler. Ýok, ony açan türkmen serdary Abdylla Merzebe ogludyr. Hawa, Amerika materigini-de türkmenler açandyr. Subutnama: Allatagalada ýalan zat ýok. Kuranda "ZULMATA-GARAÑKYLYGA GITDI" diýilýär. Şol garañkylyk Yerin arka yüzüdir.

(Goşmaça maglumat üçin seret: Ahmet Bekmyradow "Amerikany türkmenler açdymy ýa-da "TÜRKMENNAMA" giriş" -t.b.).

Türkmenleriň oval Allanyň, soňra dünýä halklarynyň ynamyna girmegi, sap ýürek, arassa ganly bolmaklary, köp-köp uruş serkerdelerini, ylymly, akyllı adamlary orta çykarypdyr. Olardan ALP-ARSLANY, ÄRTÖGRUL BEGI, GAZAN GAPANY, SALYR GAZANY, AMANŞA GAPANY ýene-de onlarça, hatda yüzlerce serkerdelero agzap bolar. Gorkut ata ýaly akyldarlaryň, döwlet ýolbaşylarynyň, geňeşçileriniň dünýä boýunça iň saýlamasy türkmenlerden çykan. Şu adamlaryň her biriniň uludan uly taryhy terjimehallary bar.

Nurberdi han, Keýmir kör, Hojamşükür han, Gowşut han, Güljemal han, Sarahs hany Meňli han, Magtymguly han ýaly adamlar, ýene-de onlarça kethudalar türkmen taryhynyň keşdesidirler. Baýram handyr ogly Abdyrahym han ýaly ruhubelent türkmenler dünýä taryhynda bellidirler. Ata-babalarymyzyň ruhy baýlyklaryna akyl ýetirmek bilen ruhumyzy täzeden dikeltmek üçin jebislenjekdigimize, geljekde durmuşymyzy belent derejelere ýetirjekdigimize ynanýaryn.

Taryhda Marynyň, Ürgenjiň we başga-da birtopar medeni merkezlerimiziň tozdurylmagy, ondaky metjitleriň, medreseleriň ýykylyp, kitaphanalaryň ýandyrylmagy uly ruhy urgy bolýar. Türkmenler Çingiz hanyň sülsadyny üç aýlap gala goýbermän saklap bilipdirler. Muňa gahar eden ganojak mongol jellatlary türkmenleri ýer bilen ýegsan edipdirler. Soň ölmän galan

türkmenleri şäherden, obalardan, çöllerden çöpläp getirip, bäs adamny sanap, altynjyny öldürüpdirler. Şol ölmän galanlarynt goýun güýlen ýaly güýlüp, olaryň üstünde agaçdan düşük düşäp, şonda meýlis gurapdyrlar. Türkmenler şeýle ýagdaýlara sezewar bolsalar-da, ata-babalaryndan gelýän dini ýorelgelerini, däp-dessurlaryny ýitirmän, XIX asyryň ikinji ýarymyna gelipdirler. Emma XIX asyrdan irräk başlanan ors basybalyjylygy Söýünhan öwladyny (tekeleri, saryklary, salyrlary, ärsarylary, ýomutlary) XIX asyryň in soňky çäryýeginiň başlarynda ~ 1881-nji ýylyň 12-nji ýanwarynda özlerine tabyn edipdir. Şeýdip türkmenleriň özygtyýarlylygy elden gidýär.

Bu basybalyjylyk näme-de bolsa, türkmenleriň dinine palta urmandyr. Emma ol ors syýasatynyň soňy bolşewik diýen hudaýsyzlar toparyna aýlanýar. Olar billeriniň kemerlerini dartyp, gün-günden artyp, ýeke bize ~ Orta Aziýalylara däl, tutuş adamzada urup bilen zarbalaryny urýar. Hudaýsyzlar adamzadyň aňyndan Allatagalany aýyrmak, her bir halkyň MILLILIGINI ýitirmek maksadyndan ugur alypdyrlar.

Türkmenler bu aýylganç sütemiň astynda her bir tarapdan, esasanam ruhy taýdan pese gaçdy. Şol abanan allajy ýoluň soňuna düşen adamlar ruhy taýdan keselläp ölüärdiler. Ölmese öldürärdiler. Türkmenleriň käbirinin kapyr bolup başlany mese-mälim bildirdi. Şeýlelikde, türkmenleriň öz dilindäki ýazylmaly kitaplary, kinolary we başga birnäç halk bähbitli owaldan gelýän işleri, türkmençilikleri orsça beýan edildi. Türkmençe diýilýänlerem ors äheňinde ýazyldy.

Şeýle zorluk esasynda biziň ruhy ýitgimiz köpeldi. Ýöne ata-babalarymyzyň, özümüziziň Alla diýen ýerimiz bar eken. Bizi Hudaý goldady. Gijäniň garaňkysy, säheriň bagtly ýagtylygy bilen çalyşdy. Duýmankak diýen ýaly GÜN parlap dogdy. Ata-babalarymyzyň üstüne ýagtysyny saçsy ýaly, bize-de özünüň nurly ýagtysyny, AZATLYK NURUNY, ÖZBAŞDAKLYK KUÝAŞNYN saçdy. Hudaýtagala öz aramyzdan ÄR döretdi. Ony bize mynasyp görди. Döwlet guruş tejribeleri bilen akyl käsesi püre-pür doly beýik Adamy HALKYM özüne SERDAR saýlady.

Gyzyl imperiyanyň wagşyçylyklaryny doly suratlandyrmaq kyndyr. Sürgünler, diri ýitmeklikler, ýarygije ýenjilmeler, ölenleriň

jesedini otlamak... bolan zatlardy. Atany ogluna, oglunu ata garşı, enäni gyzyna we gyzy enesine garşı zäherlemeklikler, garyndaşlary, daýydyr daýzalary, biri-birine duşman etmek ýörgünlidi. Gizlin jansyzlar... haçan "ýör" diýse gidibermeli. Zyndana baranyňdan soñ, uzaklaşyp duranoklar. Şeýle zalymlyklar, 1881-nji ýyldan başlan ruhy pesligiň üstüne ýemek boldy.

Bize seresaply, ynsaply, oý-pikirli, duýgusy, düşünjesi halkynyň-raýatynyň aladasy bilen bolan belent jogapkärçilikli adamlaryň köpräk kemala gelmegi, türkmenlere mahsua bolmadyk ýigrenilýän zatlaryň hemmesiniň aramyzdan ýok bolmagy XXI asyrda türkmenleriň özleriniň gadymky ata-babalarynyň adamkärçilik galypyna laýyk ýaşamaklary zerur.

Halkymyzy ruhy babatda baýlaşdymak, milli aýratynlyklaryny saklamak, kämilleşdirmek, ony ösen döwletleriň hataryna ýetirmegiň we türkmen ruhuny aýgytly ädimler bilen dikeltmegin pursady ýetip geldi.

Şol jähtden, biziň owaly bilen galdyrjak bolýan ruhumyz nämekä? Ine, şony bilmegimiz we akyl ýetirmegimiz zerurdyr.

Hoja Ahmet AHUN.

"Edebiýat we Sungat" gazeti, 26.03.1999 ý. Psihologiyá